

Spirit of Bosnia / Duh Bosne

An International, Interdisciplinary, Bilingual, Online Journal
Međunarodni, interdisciplinarni, dvojezični, online časopis

U PO?ETKU LJUBAV, U ŽIVOTU MRŽNJA, NA KRAJU SJE?ANJE

Bojana Vuković

Sje?am se k'o sad, tr?karali smo bosi po prašnjavom makadamu ispred zgrade moji prijeratni drugari i ja. Bezbroj puta smo zajedno gradili kule u pijesku, pravili kola?e od blata, igrali se žmurke, klikera, kockica, škole, lastiša, pjevali smo zajedno neke drage, vesele dje?ije pjesmice. Sje?am se i ?ika Simbada. Koliko smo puta nasjeli na njegove bezazlene šale: "Eno helikopter se spustio gore na cesti i bacaju djeci ?okolade i bombone." Kako smo samo brzo tr?ali, drže?i se za ruke, svi zajedno, u susret helikopteru kojeg nikad nije bilo.

Sje?am se i o?evog objašnjenja nakon što se za?uo prvi pucanj i odjek ispaljene granate u daljini nakon ?ega je uslijedila i sirena uzbune iz fabrike soli preko puta naše zgrade: "Nemoj da te bude strah. To su se neki važni ljudi malo posva?ali", kazao je, "ali striko je tamo na drugoj strani i on zna gdje je naša zgrada i ne?e slati granate nama." Moji ratni drugari i ja smo nastavili tr?karati ali oprezno i pod strahom, osluškuju?i taj zvuk ispaljene granate u daljini nakon kojeg bi uvijek uslijedila sirena uzbune, a onda bismo užurbano tr?ali ka najbližem skloništu. Naše nekadašnje igre žmurke su postajale naša svakodnevna realnost u skloništu. Klikere smo zamijenili vru?im gelerima koje smo pronalazili po izlasku iz skloništa. Naše kule od pijeska su svakodnevno rušili ti neki važni ljudi koji su se malo posva?ali. Nakon što sam jednog dana iš?upala geler iz vrata našeg stana rekla sam oču kako su ti neki važni ljudi baš zli i da su se oni izgleda puno posva?ali te da je striko izgleda zaboravio gdje je naša zgrada. Uve?e su nam javili da je striko, koji je tada imao 19 godina, poginuo.

?ika Simbad se više nije šalio sa nama. Kazao mi je jednog dana da je jako tužan jer je njegova žena, teta Nada, pobegla sa njihovom djecom na 'dušmansku stranu' i da on nije mogao oti?i sa njima jer je ona Srpskinja a on Musliman. Tada sam prvi put ?ula te dvije rije?i i nisam znala šta zna?e i nije mi bilo bitno...Nekome izgleda jeste... Mog oca su svi zvali Crnogorac. Znala sam šta ta rije? zna?i. Otac je iz Crne Gore i zato su ga tako zvali. U tim danima se ?esto spominjala rije? Hrvatica i to uvijek kad su se tata i mama sva?ali pa sam prepostavljala da je to nešto loše. A mene...mene su zvali 'polutanka'. ?ak i tada mi se ta rije? ?inila nekako pogrdnom.

Moje djetinjstvo se nakon toga svelo na izbjeglištvo, na ?ekanje u dugim redovima za paket pomo?i Crvenog Krsta, na ?roke koje su mi udarali dok su me zvali Ustašom i 'malim Artukovi?em' a nakon što se rat završio i nakon što sam se vratila u rodnu Tuzlu na 'epitet' ?etnikuša.

Treba li da kažem i da više ne progovorim? Treba li nešto da u?inim, pa da više nikad ništa ne u?inim? Treba li da ?utim, zadovoljan što sam živ?

Vrijeme je prolazilo i ja sam odrastala... Odrastala i uvijek ?utala... ?utala za one granate, za gelere, za sklonište, za strica, za oca, za izbjeglištvo, za ?voke, za sve! Danas ne želim da ?utim, ni danas niti ikada više. Bratstvo i jedinstvo onih nekih ‘važnih ljudi’ koji su se ‘malo posva?ali’ se svelo na mu?enje, silovanje, razaranje, ubijanje, na mnoštvo masovnih grobnica, na mržnju, na bol i suze nedužnog naroda. Takvo bratstvo i jedinstvo koje ustvari nikada nije ni postojalo – ne želim. Ja sam tu, zadovoljna što sam živa ali bijesna zbog svega što se desilo. Ja sam tu i ne želim da ?utim kako se moje djetinjstvo nikome ne bi ponovilo.

Iz Zbirke eseja: “?ega je ime rat?”

Producija Kooperativa Tuzla (Tuzla, juni 2011.godine)

The preceding text is copyright of the author and/or translator and is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.